

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-580/22-T

Název	Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace
Sídlo	Jarošova 33, 736 01 Havířov-Šumbark
E-mail	skola@zs-jarosova.cz
IČ	70958165
Identifikátor	600136451
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Přemysl Čapanda
Zřizovatel	Statutární město Havířov
Místo inspekční činnosti	Jarošova 33, 736 01 Havířov-Šumbark
Termín inspekční činnosti	29. 3. 2022 – 31. 3. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Havířov-Šumbark Jarošova 33/851 okres Karviná, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny – výdejny. Škola se dlouhodobě zaměřuje na budování otevřené školy s pozitivní atmosférou. K termínu inspekční činnosti vzdělávala v devíti třídách 171 žáků, z toho 54 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve školní družině bylo zapsáno 26 žáků. Nejvyšší povolený počet žáků základní školy je 360 žáků a v zájmovém vzdělávání 75 žáků. Školní stravování je zajištěno smluvně se Základní školou Havířov-Šumbark Moravská 29/497 okres Karviná, příspěvková organizace. Informace o škole a jejich aktivitách jsou dostupné na webových stránkách školy www.zs-jarosova.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy je ve funkci od 1. 8. 2018. Řízení školy vychází z realistické vize vytvořené na základě koncepce rozvoje školy. Stanovená organizační struktura školy a soubor vnitřních směrnic umožňují účelné delegování kompetencí a povinností na jednotlivé pracovníky. Dílčí nedostatek v rámci řídicího a kontrolního systému byl zjištěn v aktualizaci dokumentů v oblasti zajištění školního stravování a záznamů úrazů žáků. Pedagogický sbor a jeho složení umožňuje plnit záměry a cíle školních vzdělávacích programů. V době inspekční činnosti škola zaměstnávala na dobu určitou dvě pedagogické pracovnice, které nezískaly požadovanou kvalifikaci. Na vzdělávání žáků to nemělo negativní vliv, obě si doplňují požadované vzdělání studiem na vysoké škole. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z potřeb školy i zájmů pedagogů.

Školní poradenské pracoviště cíleně poskytuje poradenské a konzultační služby žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům. Výchovná poradkyně a současně i metodička primární prevence podle potřeby spolupracuje s externími poradenskými pracovišti, vedením školy, třídními učiteli a asistentkami pedagoga, kteří se podílejí na vypracování, realizaci i průběžném vyhodnocování plánů pedagogické podpory. Pro žáky je přínosná součinnost školní psycholožky s jednotlivými vyučujícími v rámci vyučovacích hodin, kdy pomáhá při práci s emocemi, pocity žáků apod. Škola podporuje zdravý vývoj žáků začleněním problematiky výchovy ke zdraví prostřednictvím výuky, organizováním sportovních aktivit a akcí zaměřených na zdravý životní styl a ochranu životního prostředí. Mimo jiné nabízí žákům zdarma kurzy plavání.

Škola má dostatek kmenových učeben, které jsou vybaveny digitální technikou. Vedení školy průběžně zkvalitňuje materiální podmínky pro vzdělávání, obnovuje a doplňuje učební pomůcky. Školní budova z roku 1958 neprošla celkovou revitalizací a potřebovala by především výměnu oken. Školní družina má standardně vybavené samostatné prostory (dvě menší vzájemně propojené místnosti). Další prostory využívají jen výjimečně.

Vícezdrojové financování umožňuje realizaci školních vzdělávacích programů ve stanoveném rozsahu. Škola se zapojila do projektu, ze kterého nyní efektivně využívá finanční prostředky na školního psychologa. Zřizovatel finančně přispívá na činnost zájmových kroužků. Škole byly poskytnuté také prostředky z Národního plánu podpory návratu do škol účelově určené na doučování potřebných žáků.

Bezpečnost, ochrana zdraví a požární prevence je nedílnou součástí vzdělávání žáků. K úrazům žáků dochází především při tělesné výchově, sportovních aktivitách a o přestávkách. Škola provádí rozbor úrazovosti, snaží se eliminovat konkrétní rizika a přijímá adekvátní opatření.

Škola zohledňuje i sociálně nízkou úroveň některých rodin a pro žáky zajistila bezplatné školní obědy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh výuky se na prvním i druhém stupni vyznačoval pozitivně nastavenou vzájemnou komunikací mezi učiteli a žáky, převažovala klidná pracovní atmosféra podporující proces učení. V hodinách byl zřejmý respektující a vstřícný přístup vyučujících k žákům. Žáci s vyučujícími rovněž komunikovali otevřeně, respektovali pravidla slušného chování. Výuka v hospitovaných předmětech vedla k dosažení vzdělávacích cílů, které vycházely z požadovaných výstupů. Kvalita výuky v hospitovaných hodinách byla vyrovnaná. Převažovala ne vždy účelná frontální výuka s dominantní rolí učitelů a s upřednostňováním výkladu učiva v kombinaci se samostatnou prací žáků nebo prací ve skupinách, ojediněle i s prací ve dvojicích. Běžná byla práce s chybou. Žáci plnili stejné úkoly se stejnou mírou obtížnosti. Pro rychlejší a nadanější žáky nebyla vesměs připravena další rozšiřující činnosti. Jen v některých hodinách vyučující promyšleně a účelně využili mezipředmětové vztahy. Při snížené pozornosti žáků vyučující zařazovali cíleně relaxační chvíle a motivační aktivity, střídali metody a formy práce, které efektivně napomáhaly plnit stanovený cíl hodiny a přinášely zapojení a aktivitu většiny žáků. Někteří učitelé vedli žáky k rozvoji kritického myšlení a navrhování možných řešení. Ve většině hodin využili didaktickou techniku k jednoduché prezentaci učiva. V některých předmětech žáci pracovali s prostředky informační a komunikační techniky. V malé části navštívených hodin převažovala aktivita učitelů výrazně aktivitu žáků, z nichž někteří se do průběhu hodiny zapojovali minimálně. A to i přesto, že pedagogové volili zajímavé a efektivní metody práce, které by dokázaly žáky zaujmout a motivovat. Vyučující ve většině hodin zařazovali závěrečné shrnutí učiva, které jim umožňovalo alespoň částečně ověřit účelnost zvolených metod výuky. Zohledňovali možnosti a potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků s rizikem neúspěšnosti a individuálně s nimi pracovali, což vhodně podporovalo jejich vzdělávací potřeby. V některých hodinách vyučující neodhadli časovou náročnost a ukončovali vyučovací hodinu až o přestávce. Přínosem byla některým žákům také pomoc a podpora asistentek pedagoga a školní psychologů. Učitelé vždy reagovali na žáky, kteří si např. při samostatné práci nevěděli rady, a poskytli jim přiměřenou a účelnou pomoc. V průběhu hodin a v jejich závěru stručně hodnotili práci jednotlivců i celé třídy, žáci dostávali prostor k sebehodnocení i hodnocení svých spolužáků.

Výuka na prvním stupni základní školy byla většinou obsahově velmi dobře připravená a měla potřebný spád. Promyšlený a pestrý výběr činností podporoval aktivní zájem žáků o nové učivo i procvičování a prohlubování osvojených znalostí. Organizačně převažovala frontální výuka kombinovaná se samostatnou prací a individuálním přístupem k žákům. Úroveň komunikace odpovídala věku žáků v konkrétních ročnících. Zvolené motivační prvky, didaktické hry, pestrá nabídka různorodých činností i včasné zařazování relaxačních chviliek udržovaly pozornost a trvalou aktivitu většiny žáků. Žáci měli dostatek příležitostí se aktivně zapojit do výuky, vyslovit vlastní názor nebo položit dotaz. Vyučující kladli důraz na systematické opakování a upevňování základního učiva a rozvoj matematické a čtenářské gramotnosti. Dílčí pokroky vyučující podporovali průběžnou komunikací, důraz byl kladen také na pochvalu a ocenění momentálního výkonu. V závěru vyučovacích hodin bylo vždy provedeno stručné shrnutí učiva vyučujícím a ponechán dostatečný prostor žákům ke sdělení dojmů z plnění zadaných úkolů.

V předmětech přírodovědného zaměření byly využity názorné ukázky předmětů a jevů. Výuka byla pro žáky názorná a pochopitelná. Ve fyzice měli žáci možnost ve skupinách

zhodnotit své znalosti z již probraného učiva v úvodu hodiny a s pomocí internetového vyhledavače, výpisků v sešitu a zápisů na on-line stránkách předmětu školy dohledat učivo, které zapoměli nebo, o kterém si chtěli rozšířit znalosti. V závěru hodiny pak zhodnotili, zda toho vědí více než na počátku hodiny. V matematice žáci účelně využili počítačový program pro interaktivní geometrii k zobrazení grafů lineárních funkcí. Velmi rychle zjistili i případnou chybu ve výpočtu a mohli se tak vrátit v postupu o několik kroků zpět. Počítačový program jim umožnil pracovat rychleji a efektivněji. V hodinách českého jazyka vyučující navazovali na dosavadní znalosti a zkušenosti žáků. Výuka byla vedena převážně frontálním způsobem v kombinaci se samostatnou prací, ojediněle byla zařazena práce ve dvojicích či skupinová práce. Zařazení skupinové práce či práce ve dvojicích podporovalo i rozvoj komunikativních dovedností žáků. Mezi klady patřila příjemná atmosféra v hodinách s patřným podporujícím a partnerským vztahem pedagogů k žákům. Využitím různých metod práce s textem učitelé u žáků nenásilně podporovali zájem o čtenářství. Výuka tělesné výchovy vytvářela žákům podmínky ke zvládnutí motorických dovedností, k jejich upevňování a pozitivnímu prožitku z pohybu. Výuka byla dobře metodicky i organizačně promyšlena, měla tempo a potřebný spád. Žáci aktivně usilovali o dosahování dobrých výsledků v individuálním výkonu i v soutěžních disciplínách vyžadujících vzájemnou součinnost. Hodiny dějepisu byly promyšlené, zadávané úlohy vyváženým způsobem zahrnovaly procvičování i prohlubování znalostí. Vyučující vedla hodiny formou besedy, která byla založena na již získaných znalostech žáků s prvky skupinové práce. Efektivně byly uplatňovány mezipředmětové vztahy. Sledovaná výuka anglického jazyka na druhém stupni byla cíleně vedená v daném cizím jazyce. Vyučující dbali na správnou výslovnost a rozvíjení jazykových kompetencí. Hodiny byly zaměřeny na výklad a procvičení nového učiva. Na prvním stupni byly hodiny systematicky zaměřené jak na mluvený projev, tak i na poslechová cvičení, na procvičování a upevňování slovní zásoby. Vyučující k tomu využil spektrum metod (kreslení, soutěž, dialog). Žáci pracovali se zájmem ve dvojicích i samostatně.

Průběh zájmového vzdělávání pozitivně ovlivňovala nastavená a časově vyvážená skladba činností. Po dopoledním vyučování měli žáci dostatečný prostor pro odpočinek, relaxaci, pohybové aktivity a rozvoj svého hudebního nadání. Vychovatelka vhodně střídala jednotlivé činnosti. U žáků měla zjevnou autoritu a svým klidným jednáním vytvářela atmosféru vzájemné důvěry. Školní družina vytváří prostor pro kvalitní naplňování volného času žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola má pro sledování a analýzu průběžných i celkových výsledků vzdělávání žáků nastavený fungující systém. Vyhodnocování probíhá na úrovni jednotlivých vyučujících, třídních učitelů a pedagogické rady, kde výsledky žáků za jednotlivá klasifikační období pravidelně analyzují. Přehled o znalostech jednotlivých žáků škola získává jednak prostřednictvím vlastních hodnotících nástrojů, a to zadáváním testů, komplexních písemných prací, ústních zkoušek před třídou i přímým pozorováním, ale i externím hodnocením. Se získanými daty škola dále pracuje, přijímá konkrétní návrhy ke zlepšení výsledků ve vzdělávání a zpětně také provádí hodnocení účinnosti přijatých opatření. V loňském školním roce z celkového počtu 171 žáků prospělo s vyznamenáním 42 žáků, deset žáků neprospělo. Výsledky vzdělávání jsou v posledních letech stabilní a dosahují průměrné až podprůměrné úrovně v rámci srovnání s ostatními zúčastněnými školami. Škole se přes značné úsilí nedaří motivovat žáky k lepším studijním výsledkům. Po ukončení povinné školní docházky je většina žáků přijata ke střednímu vzdělávání.

V období distanční výuky probíhala výuka i prostřednictvím jednotné platformy a žáci se připojovali podle rozvrhu s učiteli on-line. Většina žáků si vyzvedávala písemné zadání ve škole.

Škola poskytuje žákům podpůrná opatření vycházející z doporučení školských poradenských zařízení. Na základě vlastní diagnostiky identifikuje žáky ohrožené případným neúspěchem, kterým nabízí doučování, individuální konzultace nebo pro ně zpracovává plány pedagogické podpory. Odpovídající pozornost věnuje škola prevenci rizikového chování žáků, především absenci ve vyučování, kterou se snaží důsledně řešit a eliminovat.

Prostor pro seberealizaci a rozvoj nadání škola vytváří také zapojováním žáků do zájmových aktivit: Příprava na střední školu, Dějepisný kroužek, Environmentální kroužek a Metoda dobrého startu (pro žáky jsou tyto kroužky bezplatné). Škola spolupracuje s celou řadou sociálních partnerů při zajištění rozličných aktivit pro žáky. Přínosná je i spolupráce se žakovským parlamentem, který pomáhá s organizací různých akcí a podílí se na realizaci projektů.

Prostřednictvím činnosti školní družiny jsou žáci cíleně motivováni k plnohodnotnému trávení volného času a rozvoji jejich zájmů organizovanou činností. Pestrá nabídka různorodých aktivit a nabídka zájmových útvarů podporuje seberealizaci žáků a rozvíjí jejich individuální zájmy a dovednosti.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2015 došlo ke změně ve funkci ředitele školy.
- Škola je dovybavena moderní výpočetní technikou.

Silné stránky

- Příznivá atmosféra a vstřícná vzájemná komunikace mezi vyučujícími a žáky školy.
- Účelné zařazování sebehodnocení i vrstevnického hodnocení žáků ve vyučovacích hodinách. Využívání prvků formativního hodnocení pro další rozvoj jednotlivých žáků.
- Využívání aktivní práce školní psycholožky a asistentek pedagoga při vzdělávacím procesu.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Malá nabídka diferenciac učiva i aktivit pro žáky, a to podle jejich schopností.
- Převaha frontálního způsobu výuky. Některým vyučujícím se nedařilo efektivně pracovat s časovým rozložením a organizací vyučovací hodiny.
- Nízká motivace žáků k dosahování dobrých výsledků ve vzdělávání.
- Nedostatky ve funkčnosti kontrolního systému v oblasti záznamů školních úrazů a dokumentace školního stravování ze strany vedení školy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Diferencovat učivo i výukové aktivity podle potřeb, schopností a možností jednotlivých žáků.
- Uplatňovat širší škálu metod a forem vzdělávání, které by podporovaly touhu žáků poznávat a učit se novým věcem.

- Provést analýzu kontrolní činnosti a zajistit její plnou funkčnost.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Cesta k dospělosti“ platný od 1. 9. 2016 včetně dodatků 1 až 3
2. Záznamy z pedagogických rad vedené ve školním roce 2021/2022
3. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021 schválena školskou radou dne 14. 10. 2021
4. Plán práce – hlavní úkoly na školní rok 2021/2022 projednaný na pedagogické radě 16. 9. 2021
5. Elektronické třídní knihy základní školy (vybraný vzorek)
6. Školní matrika základní školy (vybraný vzorek)
7. Rozvrh hodin platný ve školním roce 2021/2022
8. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vybraný vzorek)
9. Dokumentace školního poradenského pracoviště (vybraný vzorek)
10. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině platný od 1. 9. 2012
11. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny
12. Vybraná dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve školním roce 2021/2022
13. Vybraná ekonomická dokumentace za rok 2020 a 2021 k hodnocení finančních a materiálních podmínek
14. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vzhledem ke kvalifikaci
15. Smlouva o zabezpečení školního stravování mezi právnickou osobou vykonávající činnost školy a provozovatelem stravovacích služeb Základní školou Havířov-Šumbark Moravská 29/497 okres Karviná, příspěvková organizace ze dne 1. 9. 2004, včetně dodatků č. 1 až 10

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Karel Richter, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu
Mgr. Jiří Crhonek, školní inspektor
PaedDr. Jarmila Horová, školní inspektorka
Mgr. Irena Křiváková, školní inspektorka
Bc. Ludmila Kubicová, kontrolní pracovnice

V Novém Jičíně

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Přemysl Čapanda, ředitel školy
--	-------

V Havířově-Šumbarku